

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-20.06-05.01/274.00.1/ Б/ОК30-2/2025
	Випуск 2	Зміни 1	Екземпляр № 1	Арк 15/ 1

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою факультету
комп'ютерно-інтегрованих
технологій, мехатроніки і
робототехніки

27 серпня 2025 р. протокол № 7

Голова Вченої ради
Андрій ТКАЧУК

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «АВТОТЕХНІЧНА ЕКСПЕРТИЗА»

для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр»
спеціальності 274 «Автомобільний транспорт»
освітньо-професійна програма «Автомобільний транспорт»
факультет комп'ютерно-інтегрованих технологій,
мехатроніки і робототехніки
кафедра автомобілів та транспортних технологій

Схвалено на засіданні кафедри
автомобілів і транспортних
технологій

14 серпня 2025 р., № 10

Завідувач кафедри автомобілів і
транспортних технологій

Володимир
ШУМЛЯКІВСЬКИЙ

Гарант освітньо-професійної
програми

Дмитро БЕГЕРСЬКИЙ

Розробник: старший викладач кафедри автомобілів та транспортних технологій
ВІТЮК Іван

доцент кафедри автомобілів та транспортних технологій ЧУЙКО Сергій

Житомир
2025 – 2026 н.р.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-20.06- 05.01/274.00.1/Б/ОК30 -2/2025
	<i>Випуск 2</i>	<i>Зміни 1</i>	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк 15/2</i>

Робоча програма навчальної дисципліни «Автотехнічна експертиза» для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр» спеціальності 274 «Автомобільний транспорт» освітньо-професійна програма «Автомобільний транспорт» затверджена Вченою радою факультету комп'ютерно-інтегрованих технологій, мехатроніки і робототехніки від 27 серпня 2025 р., протокол № 7.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-20.06- 05.01/274.00.1/Б/ОК30 -2/2025
	Випуск 2	Зміни 1	Екземпляр № 1	Арк 15/3

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма здобуття вищої освіти	заочна форма здобуття вищої освіти
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 27 «Транспорт»	Нормативна	
Модулів – 1	Спеціальність 274 «Автомобільний транспорт»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		4-й	4-й
Загальна кількість годин - 90		Семестр	
		8-й	8-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 5 самостійної роботи – 6,25	Освітній ступінь «бакалавр»	Лекції	
		16 год.	4 год.
		Практичні	
		8 год.	4 год.
		Лабораторні	
		16 год.	4 год.
		Самостійна робота	
50 год.	78 год.		
		Вид контролю: залік	

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми здобуття вищої освіти – 44 % аудиторних занять, 66 % самостійної та індивідуальної роботи;

для заочної форми здобуття вищої освіти – 13 % аудиторних занять, 87 % самостійної та індивідуальної роботи.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-20.06- 05.01/274.00.1/Б/ОК30 -2/2025
	Випуск 2	Зміни 1	Екземпляр № 1	Арк 15/4

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою дисципліни «Автотехнічна експертиза» є вивчення студентами основних положень з організації і здійснення автотехнічної експертизи дорожньо-транспортних пригод (ДТП), необхідних при здійсненні як судової експертизи (дослідження), так і службового розслідування ДТП, підвищення рівня безаварійної експлуатації автомобільного транспорту.

Навчальний матеріал дисципліни надає студентам системні знання, які дозволяють організувати і здійснювати експертизу ДТП із застосуванням методик експертних досліджень наїзду автомобілів на пішоходів, маневру автомобілів, зіткнення автомобілів та технічного стану автомобілів.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни «Автотехнічна експертиза» є засвоєння знань з питань, що пов'язані з особливостями взаємодії елементів системи ВАДС в аварійних ситуаціях, формування у студентів системи наукових та професійних знань та навичок проведення експертних досліджень дорожньо-транспортних пригод.

Зміст навчальної дисципліни направлений на формування наступних **компетентностей**, визначених стандартом вищої освіти зі спеціальності 274 «Автомобільний транспорт» та освітньою програмою «Автомобільний транспорт»:

ЗК1 Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК4 Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ФК3 Здатність проведення вимірювального експерименту і обробки його результатів.

Отримані знання з навчальної дисципліни стануть складовими наступних **програмних результатів** навчання за спеціальністю 274 «Автомобільний транспорт»:

РН7 Аналізувати інформацію, отриману в результаті досліджень, узагальнювати, систематизувати та використовувати її у професійній діяльності.

РН8 Розуміти і застосовувати у професійній діяльності нормативно-правові та законодавчі акти України, міжнародні нормативні документи, Правила технічної експлуатації автомобільного транспорту України, інструкції та рекомендації з експлуатації, ремонту та обслуговування автомобільних транспортних засобів, їх систем та елементів.

РН23 Аналізувати техніко-експлуатаційні та техніко-економічні показники автомобільних транспортних засобів, їх систем та елементів.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-20.06- 05.01/274.00.1/Б/ОК30 -2/2025
	Випуск 2	Зміни 1	Екземпляр № 1	Арк 15/ 5

При вивченні дисципліни "Автотехнічна експертиза" розвиваються ключові soft skills: **професійна комунікація** (пояснення складних технічних питань), **робота в команді** (взаємодія в досліджуваній діяльності), **самоорганізація та відповідальність** (профілактика та безпека на автомобільному транспорті) а також **аналітичне мислення** для професійного дослідження обставин ДТП, запобігання порушень правил дорожнього руху учасниками дорожнього руху та **небайдуже ставлення** до якості роботи, що формує високу **професійну етику**.

Ці навички не просто доповнюють технічні знання, а й дозволяють успішно управляти процесами експлуатації та підтримувати транспортні засоби в належному стані в реальних умовах.

2. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Організація проведення експертиз дорожньо-транспортних пригод. Способи отримання вихідних даних для розрахунків.

Тема 1. Склад, мета і задачі експертизи, організація експертизи. Правові акти (ЗК1, ЗК4, РН8, РН23).

Дорожньо-транспортна пригода як граничний стан системи " водій-дорога-автомобіль-навколишнє середовище". Визначення автотехнічної експертизи. Роль автотехнічної експертизи в підвищенні безпеки дорожнього руху і визначенні особистої відповідальності учасників ДТП. Науково - методичні основи проведення автотехнічної експертизи. Механізм ДТП. Мета і задачі експертизи. Взаємозв'язок з іншими дисциплінами. Службове розслідування. Слідча та судова експертиза. Первинна, додаткова та повторна експертизи. Експертні установи. Постанова про призначення експертизи. Компетенція, права та обов'язки експерта. Особиста відповідальність експерта за результати експертного дослідження і висновки. Взаємодія експерта зі слідчими органами.

Тема 2. Проведення експертизи (ФК3, РН7)

Вихідні дані для експертного дослідження. Протокол огляду місця пригоди. Склад протоколу. Схема дорожньої обставини після пригоди і порядок її складення. Протокол огляду транспортних засобів. Довідка про ДТП. Слідчий експеримент, (відтворення обстановки події), його організація та проведення. Постанова про призначення автотехнічної експертизи. Етапи експертного дослідження. Вихідні дані, що визначаються слідчими органами. Вихідні дані, що визначає експерт. Оцінка вірогідності вихідних даних. Загальна методика експертного дослідження. Укладення висновків експерта - автотехніка.

Тема 3. Параметри гальмування автомобіля (РН7, РН8, РН23)

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-20.06- 05.01/274.00.1/Б/ОК30 -2/2025
	Випуск 2	Зміни 1	Екземпляр № 1	Арк 15/6

Гальмова діаграма автомобіля. Час реакції водія. Диференційовані значення часу реакції водія. Час запізнювання спрацьовування гальмового приводу. Час наростання сповільнення. Зчеплення автомобільного колеса з опорною поверхнею, значення коефіцієнта зчеплення і фактори, що на нього впливають. Сповільнення автомобіля. Час та шлях гальмування. Граничні значення параметрів гальмування. Час зупинки автомобіля та шлях до зупинки. Визначення швидкості руху, відстані та часу гальмування при дослідженні ДТП. Гальмування при підвищеному опорі дороги.

Тема 4. Загальна методика експертного дослідження наїздів (РН8, РН23).

Види наїздів. Класифікація наїздів на пішоходів за умовами видимості та оглядовості, траєкторії руху транспортного засобу і пішохода, характеру руху автомобіля під час ДТП, взаємному розташуванні автомобіля і пішохода в момент ДТП. Момент виникнення небезпеки для руху транспортного засобу. Взаємне розташування учасників ДТП в момент виникнення небезпечної обставини. Загальна методика експертного дослідження спроможності запобігання наїзду на пішохода шляхом гальмування або маневру. Параметри руху пішохода. Умови можливості запобігання наїзду. Наїзд при обмеженій видимості та оглядовості.

Змістовий модуль 2. Основні методики розрахунків параметрів руху транспортних засобів і пішоходів. Технічна реалізація проведення експертиз дорожньо-транспортних пригод.

Тема 5. Методика експертного дослідження можливості запобігання наїзду шляхом гальмування (ФКЗ, РН7).

Фронтальний наїзд і наїзд з бічним ударом на пішохода, що перетинав проїзну частину під прямим чи довільним кутом до напрямку руху автомобіля в умовах необмеженої видимості та оглядовості і руху автомобіля з постійною швидкістю.

Фронтальний наїзд і наїзд з бічним ударом на пішохода, що рухався під прямим чи довільним кутом до напрямку руху автомобіля в умовах необмеженої видимості і оглядовості, обмеженій нерухомим об'єктом, або транспортом, що рухається в паралельному або зустрічному напрямку і руху автомобіля, що спричинив наїзд, з постійною швидкістю.

Фронтальний наїзд і наїзд з бічним ударом на пішохода, що рухався під довільним кутом до напрямку руху автомобіля в умовах необмеженої видимості і оглядовості і сповільненому русі автомобіля.

Фронтальний наїзд і наїзд з бічним ударом на пішохода, що рухався під довільним кутом до напрямку руху автомобіля в умовах необмеженої

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-20.06- 05.01/274.00.1/Б/ОК30 -2/2025
	Випуск 2	Зміни 1	Екземпляр № 1	Арк 15/7

видимості і оглядовості, обмеженій об'єктом, що рухався в паралельному чи зустрічному напрямку і сповільненому русі автомобіля, що спричинив наїзд.

Оцінка технічної можливості запобігання наїзду на пішохода при частковій несправності гальмової системи (відказу одного з контурів, робочої гальмової системи в цілому і т.п.) . Експертні дослідження в умовах руху автомобіля по дорозі із змінним коефіцієнтом зчеплення. Наїзд на пішохода в умовах обмеженій видимості. Наїзд на велосипедистів, мотоциклістів.

Тема 6. Методика дослідження стійкості та маневру (РН7, РН8).

Поперечна стійкість автомобіля, умови, що сприяють втраті стійкості. Критичні швидкості автомобіля. Перекидання. Занос. Поперечний коефіцієнт зчеплення. Бічне відведення. Вплив вітрового навантаження на стійкість.

Види маневрів. Швидкість повороту керованих коліс і її вплив на стійкість. Кути повертання керованих коліс при екстремому маневруванні. Вплив психофізіологічних особливостей водія на швидкість та кут повертання керованих коліс автомобіля в екстремальних обставинах.

Методика експертного дослідження можливості запобігання наїзду на пішохода, що рухається під довільним кутом до напрямку руху автомобіля шляхом маневру.

Тема 7. Методика дослідження ДТП при обгонах (ФК3, РН7).

Дистанція між автомобілями і її вибір. Безпечний інтервал між автомобілями. Етапи обгону. Час та шлях обгону з постійним прискоренням та сповільненням автомобіля, який виконує обгін. Час та шлях обгону, коли транспортний засіб, який виконує обгін рухається з постійним прискоренням. Безпечний шлях обгону. Безпечна відстань між зустрічними автомобілями на початку обгону.

Тема 8. Методика експертного дослідження зіткнень (ФК3, РН7, РН23).

Основні положення теорії удару. Зіткнення з нерухомим об'єктом. Зіткнення автомобілів. Місце зіткнення. Момент виникнення небезпеки при зіткненнях. Положення автомобілів в момент зіткнення і після ДТП. Визначення швидкостей руху автомобілів до і після зіткнення. Експертне дослідження технічної можливості запобігання зіткнення.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-20.06- 05.01/274.00.1/Б/ОК30 -2/2025
	Випуск 2	Зміни 1	Екземпляр № 1	Арк 15/8

4. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Змістові модулі і теми	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усього	лекції	практичні	лабораторні	самостійна робота	усього	лекції	практичні	лабораторні	самостійна робота
Модуль 1										
Змістовий модуль 1. Організація проведення експертиз дорожньо-транспортних пригод. Способи отримання вихідних даних для розрахунків.										
Тема 1. Склад, мета і задачі експертизи, організація експертизи	12	2	-	2	10	12	1	-	-	11
Тема 2. Проведення експертизи	11	2	2	2	3	12	-	1	-	11
Тема 3. Параметри гальмування автомобіля	12	2	-	2	6	11	1	-	2	8
Тема 4. Загальна методика експертного дослідження наїздів	10	2	2	2	6	10	1	1	-	8
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	45	8	4	8	25	45	3	2	2	38
Змістовий модуль 2. Основні методики розрахунків параметрів руху транспортних засобів і пішоходів. Технічна реалізація проведення експертиз дорожньо-транспортних пригод.										
Тема 5. Методика експертного дослідження можливості запобігання наїзду шляхом гальмування.	11	2	2	2	3	14	1	1	2	10
Тема 6. Методика дослідження стійкості та маневру.	10	2	-	2	8	9	-	-	-	9
Тема 7. Методика дослідження ДТП при обгонах.	12	2	2	2	8	12	-	1	-	11
Тема 8. Методика експертного дослідження зіткнень	12	2	-	2	6	10	-	-	-	10
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>	45	8	4	8	25	45	1	2	2	40
ВСЬОГО	90	16	8	16	50	90	4	4	4	78

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-20.06- 05.01/274.00.1/Б/ОК30 -2/2025
	Випуск 2	Зміни 1	Екземпляр № 1	Арк 15/9

5.1 Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Практичне заняття №1. Розрахунки основних параметрів руху автомобіля	2	1
2	Практичне заняття №2. Розрахунки параметрів руху автомобіля при змінному коефіцієнті зчеплення	2	1
3	Практичне заняття №3. Розрахунок зупинного шляху автомобіля	2	1
4	Практичне заняття №4. Дослідження наїзду автомобілем на пішохода в умовах необмеженої видимості і оглядовості	2	1
РАЗОМ		8	4

5.2 Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Визначення характеристик дорожніх умов, за яких сталася дорожньо-транспортна пригода	2	2
2	Дослідження обстановки місця скоєння дорожньо-транспортної пригоди	2	
3	Дослідження взаємного розташування транспортних засобів у момент зіткнення	2	-
4	Визначення можливості запобігання ДТП водієм	2	-
5	Аналіз технічного стану транспортного засобу перед ДТП	2	2
6	Використання симулятора для підготовки водіїв автомобілів щодо швидкості реакції і правильності руху як запобігання ДТП	2	-
7	Складання експертного висновку за матеріалами ДТП	2	-
	Захист звітів	2	-
РАЗОМ		16	4

6.Завдання до самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Склад, мета і задачі експертизи, організація експертизи	10	11
2	Проведення експертизи	3	11
3	Параметри гальмування автомобіля	6	8
4	Загальна методика експертного дослідження наїздів	6	8
5	Методика експертного дослідження можливості запобігання наїзду шляхом гальмування.	3	10
6	Методика дослідження стійкості та маневру.	8	9
7	Методика дослідження ДТП при обгонах.	8	11

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-20.06- 05.01/274.00.1/Б/ОК30 -2/2025
	Випуск 2	Зміни 1	Екземпляр № 1	Арк 15/ 10

8	Методика експертного дослідження зіткнень	6	10
РАЗОМ		50	78

7. Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання для самостійної роботи студентів не передбачені.

8. Методи навчання

Під час викладання навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання.

Результат навчання	Методи навчання
РН7 Аналізувати інформацію, отриману в результаті досліджень, узагальнювати, систематизувати та використовувати її у професійній діяльності.	<ul style="list-style-type: none"> – Вербальні методи (лекція, пояснення) – Наочні методи (презентація) – Практичні методи (вирішення кейсів) – Дискусійний метод – Дослідницький метод – Проблемний метод – Методи самостійної роботи (анотування опрацьованого матеріалу, виконання завдань, проведення розрахунків, підготовка доповідей)
РН8 Розуміти і застосовувати у професійній діяльності нормативно-правові та законодавчі акти України, міжнародні нормативні документи, Правила технічної експлуатації автомобільного транспорту України, інструкції та рекомендації з експлуатації, ремонту та обслуговування автомобільних транспортних засобів, їх систем та елементів.	<ul style="list-style-type: none"> – Вербальні методи (лекція, пояснення) – Наочні методи (презентація) – Практичні методи (вирішення кейсів) – Дискусійний метод – Дослідницький метод – Метод активного навчання (проведення ділових ігор) – Методи самостійної роботи (анотування опрацьованого матеріалу, виконання завдань, проведення розрахунків, підготовка доповідей)
РН23 Аналізувати техніко-експлуатаційні та техніко-економічні показники автомобільних транспортних засобів, їх систем та елементів.	<ul style="list-style-type: none"> – Вербальні методи (лекція, пояснення) – Наочні методи (презентація) – Практичні методи (вирішення кейсів) – Дискусійний метод – Дослідницький метод – Метод активного навчання (проведення ділових ігор) – Методи самостійної роботи (анотування опрацьованого матеріалу, виконання завдань, проведення розрахунків, підготовка доповідей)

9. Методи контролю

Перевірка досягнення результатів навчання здійснюється з використанням наступних методів.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019		Ф-20.06- 05.01/274.00.1/Б/ОК30 -2/2025
	Випуск 2	Зміни 1	Екземпляр № 1 Арк 15/11

Результат навчання	Методи контролю
РН7 Аналізувати інформацію, отриману в результаті досліджень, узагальнювати, систематизувати та використовувати її у професійній діяльності.	- Усне опитування, участь у дискусії, відповіді на проблемні запитання - Перевірка виконання домашніх завдань, практичних завдань, кейсів - Поточне тестування - Перевірка виконання індивідуальних завдань - Перевірка та захист лабораторних робіт - Самооцінювання та взаємооцінювання - Залік
РН8 Розуміти і застосовувати у професійній діяльності нормативно-правові та законодавчі акти України, міжнародні нормативні документи, Правила технічної експлуатації автомобільного транспорту України, інструкції та рекомендації з експлуатації, ремонту та обслуговування автомобільних транспортних засобів, їх систем та елементів.	- Усне опитування, участь у дискусії, відповіді на проблемні запитання - Перевірка виконання домашніх завдань, практичних завдань, кейсів - Поточне тестування - Перевірка виконання індивідуальних завдань - Перевірка та захист лабораторних робіт - Самооцінювання та взаємооцінювання - Залік
РН23 Аналізувати техніко-експлуатаційні та техніко-економічні показники автомобільних транспортних засобів, їх систем та елементів.	- Усне опитування, участь у дискусії, відповіді на проблемні запитання - Перевірка виконання домашніх завдань, практичних завдань, кейсів - Поточне тестування - Перевірка виконання індивідуальних завдань - Перевірка та захист лабораторних робіт - Самооцінювання та взаємооцінювання - Залік

10. Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Державному університеті «Житомирська політехніка» та розподілу балів, що наведений нижче.

Система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни включає поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль проводиться для оцінювання рівня засвоєння знань, формування умінь і навичок здобувачів вищої освіти впродовж вивчення ними матеріалу модуля (змістових модулів) навчальної дисципліни. Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-20.06- 05.01/274.00.1/Б/ОК30 -2/2025
	Випуск 2	Зміни 1	Екземпляр № 1	Арк 15/ 12

Підсумковий контроль проводиться для підсумкового оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни. Підсумковий контроль здійснюється після завершення вивчення навчальної дисципліни. Підсумковий контроль проводиться у формі заліку. Процедура складання заліку визначена у Положенні про організацію освітнього процесу у Державному університеті «Житомирська політехніка».

Розподіл балів з навчальної дисципліни

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр	
	денна форма	заочна форма
Виконання завдань поточного контролю	100	100
Підсумкова семестрова оцінка	100	100

Розподіл балів за виконання завдань поточного контролю

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр	
	денна форма	заочна форма
Виконання завдань під час навчальних занять	100	100
Виконання та захист індивідуальних самостійних завдань	-	-
Виконання науково-дослідної роботи та інших видів робіт (додаткові – заохочувальні бали):		
1. Участь у студентських предметних олімпіадах, Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт, грантах, науково-дослідних проектах	до 10	до 10
2. Підготовка наукових статей	до 10	до 10
Разом за виконання завдань поточного контролю	100	100

Розподіл балів за виконання завдань під час навчальних занять

Види робіт здобувача вищої освіти ¹	Кількість балів за семестр	
	денна форма	заочна форма
Відповіді (виступи) на заняттях	20	20
Участь у дискусії	10	10
Виконання поточних тестових завдань	30	30
Виконання та захист завдань, кейсів	10	10
Перевірка та захист лабораторних робіт	10	10
Разом за виконання завдань під час навчальних занять	80	80

З метою застосування цілих чисел для оцінювання активностей здобувачів вищої освіти під час навчальних занять протягом семестру використовується 100-бальна шкала оцінювання кожного окремо виду робіт. Розрахунок набраних здобувачем вищої освіти балів за виконання завдань під час навчальних занять за семестр проводиться за формулою:

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-20.06- 05.01/274.00.1/Б/ОК30 -2/2025
	Випуск 2	Зміни 1	Екземпляр № 1	Арк 15/13

$$P_{НЗ} = (P_{В100} \times ВК_{В} + P_{УД100} \times ВК_{УД} + P_{ТЗ100} \times ВК_{ТЗ} + P_{ЗК100} \times ВК_{ЗК}) \times K_{НЗ}, (1)$$

де $P_{НЗ}$ – кількість набраних здобувачем вищої освіти балів за виконання завдань під час навчальних занять за семестр;

$P_{В100}$, $P_{УД100}$, $P_{ТЗ100}$, $P_{ЗК100}$ – кількість набраних здобувачем вищої освіти балів за семестр відповідно за відповіді (виступи) на заняттях, за участь у дискусії, за виконання поточних тестових завдань, за виконання та захист завдань, кейсів (кожний окремо вид робіт на навчальних заняттях оцінюється за 100-бальною шкалою);

$ВК_{В}$, $ВК_{УД}$, $ВК_{ТЗ}$, $ВК_{ЗК}$ – вагові коефіцієнти відповідно за відповіді (виступи) на заняттях, за участь у дискусії, за виконання поточних тестових завдань, за виконання та захист завдань, кейсів. Значення вагових коефіцієнтів становить:

$$ВК_{В} = 20 \div 80 = 0,25;$$

$$ВК_{УД} = 10 \div 80 = 0,125;$$

$$ВК_{ТЗ} = 30 \div 80 = 0,375;$$

$$ВК_{ЗК} = 20 \div 80 = 0,25;$$

$K_{НЗ}$ – коригувальний коефіцієнт. Значення коригувального коефіцієнту становить $K_{НЗ} = 80 \div 100 = 0,8$.

Якщо здобувач вищої освіти набрав за поточний контроль 60 балів або більше, він може погодити дану оцінку в електронному кабінеті і вона стане семестровою оцінкою за вивчення навчальної дисципліни.

Якщо здобувач вищої освіти під час вивчення навчальної дисципліни набрав 60 балів або більше і бажає покращити свій результат успішності, він проходить процедуру підсумкового контролю у формі заліку. За складання заліку здобувач вищої освіти може набрати 100 балів. Семестрова оцінка за навчальної дисципліни формується за результатами підсумкового контролю.

Здобувач вищої освіти допускається до процедури підсумкового контролю у формі заліку, якщо за виконання завдань поточного контролю набрав 50 балів або більше.

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті в рамках окремих тем навчальної дисципліни, здійснюється викладачем за зверненням здобувача вищої освіти та представленням документів, які підтверджують результати навчання (сертифікати, свідоцтва, скріншоти тощо). Рішення про визнання та оцінка за відповідну частину освітнього компонента приймається викладачем за результатами співбесіди зі здобувачем вищої освіти.

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті в рамках цілого освітнього компонента, здійснюється за

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-20.06- 05.01/274.00.1/Б/ОК30 -2/2025
	Випуск 2	Зміни 1	Екземпляр № 1	Арк 15/ 14

процедурою, яка визначена у Положенні про організацію освітнього процесу у Державному університеті «Житомирська політехніка».

Шкала оцінювання

Шкала ЄКТС	Національна шкала	100-бальна шкала
A	Зараховано	90-100
B	Зараховано	82-89
C		74-81
D	Зараховано	64-73
E		60-63
FX	Не зараховано	35-59
F	Не зараховано	0-34

11. Глосарій

№ з/п	Термін державною мовою	Відповідник англійською мовою
1	Дорожні умови	Road conditions
2	Дорожня обстановка	Road situation
3	Механізм події	Mechanism of the incident
4	Технічна можливість запобігти події	Technical possibility of preventing the incident
5	Небезпечна ситуація для водія	Dangerous situation for the driver
6	Аварійна ситуація	Emergency situation
7	Небезпека для руху	Danger for traffic
8	Перешкода для руху	Obstacle to traffic
9	Безпечний інтервал	Safe interval
10	Небезпечна зона	Dangerous zone
11	Смуга руху транспортних засобів	Vehicle lane
12	Особлива обережність	Extra caution
13	Дальність видимості	Visibility range
14	Оглядовість	Observability
15	Дорожньо-транспортна пригода	Road accident
16	Кримінальна відповідальність	Criminal liability
17	Інженерно-транспортна експертиза	Engineering and transport expertise
18	Експертне дослідження	Expert study
19	Технічний стан транспортного засобу	Technical condition of the vehicle
20	Зупиночний шлях	Stopping path

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-20.06- 05.01/274.00.1/Б/ОК30 -2/2025
	Випуск 2	Зміни 1	Екземпляр № 1	Арк 15/ 15

12. Рекомендована література

Основна література

1. Туренко А.М., Клименко В.І., Сараєв О.В., Данець С.В. Автотехнічна експертиза. Дослідження обставин ДТП. Підручник для вищих навчальних закладів-Харків. ХНАДУ, 2013.-320с.

2. Галаса П.В., Кисельов В.Б., Куйбіда А.С. та ін. Експертний аналіз дорожньо-транспортних пригод. Київ. Експерт-Сервіс,-1995.-192с

3. Автотранспортна експертиза: підручник/ В.К. Доля, Ю.О. Давідіч, А.І. Лозовий та ін.; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Х.: ХНАМГ, 2011. – 422 с.

4. Решетніков Є.Б. Експертне дослідження наїзду на пішохода: навчальний посібник/ Є.Б. Решетніков. – Х.: ХДАДТУ, 1999. – 89 с.
<https://surl.li/pcpmsm>

5. Наказ Міністерства юстиції України №53/5 від 08.10.1998р. Про затвердження інструкції про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень та Науково- методичних рекомендацій з питань підготовки та призначення судових експертиз та експертних досліджень. Режим звернення: <https://surl.li/zjvwgs>

6. Закон України Про судову експертизу, м. Київ, 25 лютого 1994 року N 4038-ХІІ <https://surl.li/kzuwbp>

7. Правила дорожнього руху України.-Х, Світлофор, 2021р. -88с.

Додаткова література

8. Доля В.К., Давідіч Ю.О., Лозовий А.І. Автотранспортна експертиза.: Підручник. - Харків, ХНАМГ, 2011. – 422 с.

9. Галаса П.В. Експертний аналіз дорожньо-транспортних пригод/ П.В. Галаса, В.Б. Кисильов, А.С. Куйбіда та ін.. – К., 1995. – 192 с.

Інформаційні ресурси:

10. Конспект лекцій Автотехнічна експертиза ДТП
<https://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/123456789/18168/1/DTP%201.pdf>

11. Кодекс України Про адміністративні правопорушення
<https://surl.li/cc/bebesz>